

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 346/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Tos/37/2024 z 11. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. októbra 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 14, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 49 a čl. 50 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv zaručených čl. 14 ods. 1, 2 a 3 písm. d) a g), čl. 15 a čl. 16 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a priznať mu finančné zadosťučinenie. Súčasne žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3T/106/2019 z 24. februára 2023 bol sťažovateľ odsúdený pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a c) Trestného zákona. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiacov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov. Súčasne bolo sťažovateľovi uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s poškodenou vo forme špecifikovanej v uvádzanom rozsudku počas trvania skúšobnej doby. Návrh, ktorým sa sťažovateľ domáhal v danej veci obnovy konania, okresný súd uznesením sp. zn. 2Nt/40/2023 zo 16. februára 2024 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto uzneseniu podanú sťažnosť

sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ zdôrazňuje, že nespáchal prečin daný mu za vinu. Pôvodné konanie „*prebehlo na objednávku*“ a šlo o „*justičný podvod*“. V skoršom konaní sťažovateľ odmietol vypovedať, ale v konaní o povolení obnovy konania mal záujem vypovedať a takto poskytnúť súdu nový dôkaz. Okresný súd ho nesprávne poučil a bezdôvodne spochybnil jeho dôveryhodnosť. V pôvodnom procese sa vychádzalo len z nepravdivej výpovede poškodenej, ako aj zo záverov znaleckého dokazovania a ďalších nepriamych dôkazov, o ktorých panujú pochybnosti. Poškodená neutrpla v dôsledku konania sťažovateľa ujmu. Viaceré sťažovateľove dôkazné návrhy prednesené na účel preukázania rozhodných skutočností boli súdom nedôvodne odmietnuté. Obnove konania nebráni, ak obvinený o skutočnostiach v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku v pôvodnom konaní vedel, ale z akýchkoľvek dôvodov ich neuviedol. Súd konajúci o návrhu na povolenie obnovy konania podotkol, že v danom prípade nešlo o prečin nebezpečného prenasledovania, pre ktorý bol sťažovateľ odsúdený. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, že krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.1. K napadnutému uzneseniu:

5. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Rola ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. napr. III. ÚS 122/2021).

6. Pokiaľ ide o povahu obnovy trestného konania, tento inštitút predstavuje zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci, keďže umožňuje príslušnému orgánu verejnej moci konať a rozhodovať o veciach právoplatne rozhodnutých. Účelom konania o povolení obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím, je odstránenie prípadných justičných omylov. V danom prípade možnosť prelomenia princípu právnej istoty vyplýva z nadradenosti verejného záujmu na správnom, a teda spravodlivom trestno-právnom rozhodnutí nad verejným záujmom na zachovaní imperatívu právnej istoty (m. m. napr. III. ÚS 299/2024).

7. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr nežnáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv napadnutým uznesením, ktorým bolo rozhodnuté vo veci návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy trestného konania. Sťažovateľ v podstate argumentuje deficitmi pôvodného konania, ktoré neboli reparované pri obnove konania, a poukazuje na nevykonanie dôkaznej matérie, ktorá mala byť spôsobilá prívodiť obnovu konania. V ďalšom vyjadruje nesúhlas s realizáciou poučenia okresným súdom pri obnove konania, pričom tvrdí aj nezgodu medzi odôvodnením uznesenia okresného súdu a závermi vyplývajúcimi z verejného zasadnutia predchádzajúceho vydaniu tohto uznesenia. Kritike napokon podrobuje aj techniku odôvodnenia napadnutého uznesenia.

9. V kontexte vyrovnania sa s jednotlivými sťažnostnými námietkami ústavný súd najskôr poukazuje na svoje závery týkajúce sa prieskumu odôvodnení rozhodnutí všeobecného súdництва. Rozhodovacia prax ústavného súdu vychádza z toho, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože tieto konania z hľadiska svojho predmetu tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021). Hoci by napadnuté uznesenie bolo, izolovane vzaté, odôvodnené v kvantitatívnej rovine a po kvalitatívnej stránke pomerne stroho a v mnohom priveľmi abstraktne, vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť napadnutého uznesenia s uznesením okresného súdu, ktoré ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyžiadaval od okresného súdu, pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu v celistvosti.

10. Pokiaľ ide o sťažovateľove tvrdenia smerujúce k pochybnostiam o výsledkoch pôvodného konania, v danom prípade ide o úsilie smerujúce k prehodnoteniu záverov pôvodného súdneho procesu, ktorý mal podľa subjektívneho názoru sťažovateľa prebehnúť nezákonne. Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, prostredníctvom časti sťažovateľových tvrdení sa majú preukazovať deficity existujúce už skôr, teda tie, ktoré neboli rozptýlené v pôvodnom trestnom konaní. Účelom obnovy konania však ani podľa ustálenej praxe ústavného súdu (m. m. napr. III. ÚS 299/2024) nie je revízia záverov pôvodného konania. Obnova konania nemá slúžiť na verifikáciu otázok, na ktoré bolo možné nachádzať odpovede vykonaním, preverením a vyhodnotením dôkazov existujúcich

v pôvodnom konaní tak, ako to bolo v sťažovateľovom prípade. Inak povedané, v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania všeobecný súd nepreskúmava zákonnosť pôvodného rozhodnutia, ale iba preskúmava, či existujú nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie v otázke viny alebo trestu. Preto tejto časti sťažnostnej argumentácie nebolo možné priznať pozitívnu ústavno-právnu relevantnosť.

11. V reakcii na ďalšie dôvodové línie ústavnej sťažnosti ústavný súd v súlade so závermi krajského súdu (s. 5 a nasl. napadnutého uznesenia) nespochybňuje, že sťažovateľ v konaní o povolení obnovy konania poukázal na viaceré nové skutočnosti a v konaní predložil viaceré nové dôkazy. Súčasne však krajský súd akcentoval, že dané novoty nie sú spôsobilé vyvolať následok predvídaný v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, teda privodiť iné rozhodnutie o vine sťažovateľa, resp. o uloženom treste. Inými slovami, nové skutočnosti alebo dôkazy neboli intenzity a kvality predpokladanej v § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

12. Ústavný súd nadväzne poukazuje primárne na závery objektivizované na s. 4 a nasl. uznesenia okresného súdu. Odtiaľ v podstatnom rezultuje, že niektoré konkrétne okolnosti neboli v kontexte obnovy konania relevantné, pretože ich bolo možné zistiť už skôr navrhnutými a aj vykonanými dôkazmi, resp. boli nepodstatné pre rozhodnutie. Ústavný súd má na mysli najmä v uznesení okresného súdu identifikovanú pozvánku, komunikáciu so zamestnávateľom, okolnosti, ku ktorým došlo v pastoračnom centre, ako aj ďalšie tam skutkovo zreteľne popísané okolnosti. Pochybenia prokurátora JUDr. Jozefa Sonderlicha boli predmetom prieskumu v pôvodnom konaní, pričom s týmito sa príslušné orgány aj patrične vyrovnali. Okresný súd navyše správne dodal, že v danom prípade ide o otázku právnu, a nie skutkovú, pretože sťažovateľ namietal procesný postup konajúceho prokurátora. To pritom nie je dôvodom na uplatnenie návrhu na povolenie obnovy konania, ale iného mimoriadneho prostriedku – dovolania. Ďalej bolo akcentované, že ani v uznesení okresného súdu presne uvedené skutočnosti a dôkazy nijakým spôsobom neodôvodňujú, či už samy osebe alebo v spojení s inými skutočnosťami alebo dôkazmi, iné rozhodnutie o vine (resp. treste), ale sú len sugestívnym vyhodnocovaním skutočností sťažovateľom. Mimoriadne podstatné sa pre ústavný súd v kontexte vyhodnotenia sťažnostnej argumentácie recipovanej do bodu 3 dôvodov tohto uznesenia javí, že sťažovateľ ani na verejnom zasadnutí na okresnom súde nepoprel kontaktovanie poškodenej proti jej vôli prostredníctvom telekomunikačných zariadení ani vyhľadávanie, resp. sledovanie poškodenej, a to napriek jej výslovnému nesúhlasu.

13. Okresný súd v obdobnom duchu ďalej podotkol: „Odsúdený navrhol vykonať dôkaz, zadováženie kópie spisov OU-KE-OVVS2-2017/034449 a VYS-Pr-2017/1315/MAJ a súd odmietol tieto dôkazy vykonať, nakoľko sa nejedná o dôkazy súdu skôr neznáme, ale naopak, odsúdený žiadal o zadováženie týchto spisov ešte v pôvodnom konaní, a z tohto dôvodu sa teda nejednalo o dôkaz súdu skôr neznámy (aj keď ho pôvodný súd nevykonal). Súd z rovnakého dôvodu odmietol vykonať výsluch IT špecialistu z UPJŠ. Súd ďalej odmietol vykonať dôkaz zabezpečením kompletného spisového materiálu poškodenej (prospech a účasť študentky, dôvody prerušenia štúdia a pod.), ako aj kompletného spisu odsúdeného od zamestnávateľa z dôvodu, že tieto dôkazy nie sú podstatné pre rozhodnutie a nie sú skutočnosťami, resp. dôkazmi, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o vine odsúdeného. Okrem toho, uvedené skutočnosti boli v pôvodnom konaní preskúmané inými dôkazmi. Súd odmietol vykonať taktiež výsluch svedka [REDAKOVANÉ] ako svedka prítomného pri útoku v [REDAKOVANÉ] z dôvodu, že ide o nepodstatný dôkaz, pričom uvedené

skutočnosti, ktoré majú z daného výsluchu vyplynúť, boli pôvodným súdom v konaní riešené výsluchmi iných svedkov. Súd taktiež odmietol vykonať dôkaz výsluch poškodenej [REDAKOVANÉ], nakoľko poškodená vypovedala ešte v pôvodnom konaní, a teda nejde o nový dôkaz, pričom odsúdený ani neuviedol, aká iná skutočnosť, resp. dôkaz má byť týmto výsluchom preukázaný. Súd taktiež odmietol vykonať dôkaz dožiadaním sociálnej poisťovne ohľadom skutočností, či bola poškodená v rozhodnom období zamestnaná, z dôvodu, že sa jedná o skutočnosť, resp. dôkaz nepodstatný pre rozhodnutie. Navrhované dôkazy súd z vyššie uvedených dôvodov odmietol, keďže ich vykonanie nepovažoval za dôkaz spôsobilý privodiť zmenu rozhodnutia o vine, resp. treste odsúdeného.“

14. Ústavný súd k bodom 11 až 13 dôvodov tohto uznesenia súhrnne uvádza, že závery všeobecných súdov spĺňajú ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia bez zistenia excesívnych prejavov svojvôle. Všeobecné súdy sa argumentmi sťažovateľa zaoberali v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné dôvodové línie. Výklad a aplikácia príslušných právnych predpisov boli v súlade s ústavnoprávnymi imperatívmi, v dôsledku čoho bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv sťažovateľa. Za týchto okolností ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod na to, aby prehodnocoval právne závery krajského súdu posúdené v nerozlučnej spojitosti so závermi okresného súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Argumentácia obsiahnutá v ústavnej sťažnosti predstavuje len ďalší nesúhlas sťažovateľa a spochybňovanie uvádzaných záverov. To je dôvodom, pre ktorý ju nemožno vyhodnotiť ako ústavno-právne neakceptovateľnú.

15. Sťažovateľ tiež predostiera nesúhlas s poučením o svojich právach podľa § 121 ods. 1 Trestného poriadku zo strany okresného súdu konajúceho o návrhu na povolenie obnovy konania, ako aj tvrdenie o nezhode medzi záverom okresného súdu a tým, čo vyplynulo z verejného zasadnutia predchádzajúceho vydaniu tohto uznesenia. Pre ústavný súd je v reakcii na túto námietku podstatné, že sťažovateľ nepreukázal uplatnenie tejto argumentácie v konaní o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Záver o formulovaní tejto argumentačnej línie nevyplýva ani z dôvodov napadnutého uznesenia. Tento fakt je pritom pre ústavný súd rozhodný, a to z hľadiska posúdenia jeho relevantnosti pri uplatnení princípu subsidiarity. Z jeho obsahu (čl. 127 ods. 1 ústavy), pokiaľ ide o vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom, totiž vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť (avšak nepredniesol) v konaní pred všeobecnými súdmi, nemožno jej priznať úspech až v konaní o ústavnej sťažnosti. Keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietol porušenie svojich práv aj touto konkrétnou argumentačnou líniou, avšak jej uplatnenie nepreukázal v rámci účinnej ochrany svojich práv v konaní pred krajským súdom ako sťažnostným súdom pred jeho rozhodnutím, v tejto časti je ústavná sťažnosť neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nevyčerpanie sťažovateľovi zákonom priznaných prostriedkov na ochranu jeho základných práv a slobôd (m. m. napr. III. ÚS 90/03, III. ÚS 22/2025).

16. Napokon sťažovateľ vo viacerých súvislostiach nesúhlasí s tým, že krajský súd sa v napadnutom uznesení stotožnil so závermi uznesenia okresného súdu, resp. s jemu predchádzajúcim postupom. V tejto súvislosti však ústavný súd akcentuje, že ak opravný súd, hoci aj v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (s. 7 napadnutého

uznesenia), stačí, ak v odôvodnení uznesenia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie opravného súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie prvostupňového súdu. Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd dodáva, že aj Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia formou odkazu na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa je dostatočné, pokiaľ sťažovateľ vo svojom opravnom prostriedku uplatňoval v zásade rovnaké argumenty ako v predchádzajúcej fáze konania (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 5. 10. 2010 vo veci Gomez Cespon proti Švajčiarsku, sťažnosti č. 45343/08, oddiel 1).

17. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu štátu (v danom prípade napadnutým uznesením, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre deficit ústavne relevantnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023). Ústavný súd uvádza, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú s výnimkou bodu 15 dôvodov tohto uznesenia, kde bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

IV.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

18. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. napr. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia, ako aj sťažovateľovou žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu